

L. dz. 56/20

Lublin, dnia 15 czerwca 2020 r.

Tomasz Hinc
Wojewoda Zachodniopomorski
ul. Wały Chrobrego 4
70-502 Szczecin

Wniosek
o zapobieżenie nadużyciom oraz wzmożenie praworządności

Na podstawie art. 241 k.p.a. w zw. z art. 171 ust. 1-2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 12 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie w zw. z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

wnoszę o

zapobieżenie nadużyciom dokonywanym przez Prezydenta Miasta Szczecin, polegających na bezprawnym pobieraniu opłat w szczecińskiej strefie płatnego parkowania za postój pojazdów w miejscach niewyznaczonych oznakowaniem poziomym. Tym samym wnoszę o przywrócenie stanu zgodnego z prawem – tzn. wzmożeniu praworządności, które ma się przejawiać w tym, iż Prezydent Miasta Szczecin będzie pobierał opłatę za parkowanie w miejscach wyznaczonych – czyli zgodnie z obowiązującym prawem.

Jako właściwy sposób zapobieżenia wnioskodawca uważa złożenie przez Wojewodę Zachodniopomorskiego zawiadomienia do Prokuratury w sprawie przekraczania uprawnień przez Prezydenta Miasta Szczecin na szkodę użytkowników dróg miejskich. Czyn ten ma charakter ciągły, a osób pokrzywdzonych jest setki tysięcy.

Wprawdzie zawiadomienia takie były już składane przez obywateli, jednakże nie wzbudzały one szczególnego zainteresowania prokuratora. Do zawiadomienia złożonego przez Wojewodę prokurator zapewne podejdzie z większą powagą.

U z a s a d n i e n i e

I. Stan faktyczny

Prezydent Miasta Szczecin od wielu lat pobiera opłaty za parkowanie pojazdów w miejscach niewyznaczonych oznakowaniem poziomym, zaś wobec osób uchylających się od dokonania takiej bezprawnej opłaty – wszczyna postępowania egzekucyjne z tytułu

nieopłacenia tzw. opłaty dodatkowej.

Wnioskodawca uważa, że nie ma potrzeby przywoływania poszczególnych przypadków takich naruszeń, skoro Wojewoda Zachodniopomorski Tomasz Hinc – będąc Wiceprzewodniczącym Rady Miasta Szczecin podejmował kolegialnie uchwały w sprawie skarg na działalność Prezydenta Miasta Szczecin w przedmiotowej materii, a przywołana – bezprawna – praktyka jest powszechna.

II. Stan prawny – prawo powszechnie obowiązujące

Według stanu prawnego, wyznaczonego przepisami wskazanymi w sentencji podniesionego zarzutu, w obszarze strefy płatnego parkowania, na którym nie wyznaczono znakami poziomymi i pionowymi miejsc przeznaczonych do parkowania pojazdów – obowiązek uiszczania opłaty parkingowej nie istnieje.

Z przywołanego poniżej przepisu ustawy o drogach publicznych (art. 13b ust. 1) wynika bowiem, iż pobieranie opłat w strefach płatnego parkowania jest możliwe jedynie **w wyznaczonych miejscach**:

„Opłatę, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, pobiera się za postój pojazdów samochodowych w strefie płatnego parkowania, w wyznaczonym miejscu, w określone dni robocze, w określonych godzinach lub całodobowo”.

W sposób kompatybilny do powyższego przepisu ustawodawca w art. 13 b ust. 6 pkt 1 u.d.p. nałożył na zarządcę drogi obowiązek wyznaczenia w strefie płatnego parkowania miejsc przeznaczonych na postój pojazdów:

„Organ właściwy do zarządzania ruchem na drogach w uzgodnieniu z zarządcą drogi: wyznacza w strefie płatnego parkowania miejsca przeznaczone na postój pojazdów, w tym stanowiska przeznaczone na postój pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową”.

Obowiązujące w dniu zdarzenia zasady oznakowania miejsc postoju w strefie płatnego parkowania były następujące. W tym czasie był w użyciu znak drogowy D-44 „strefa płatnego parkowania”. Znak ten stosowany był w celu wskazania strefy, w której w określone dni robocze, w określonych godzinach lub całodobowo pobierana była opłata za postój pojazdu samochodowego. Na mocy noweli rozporządzenia wykonawczego powołanego w sentencji niniejszego zarzutu, która weszła w życie w dniu 14 lutego 2014 r., w strefie oznakowanej znakiem D-44 miejsca dla postoju pojazdu samochodowego wyznaczało się jednocześnie znakiem pionowym D-18 oraz adekwatnymi znakami poziomymi: P-18 „stanowisko postojowe”, P-19 – „linia wyznaczająca pas postojowy”, P-20 – „koperta”, P-24 – „miejsce dla pojazdu osoby niepełnosprawnej”. **Oznacza to, że naliczanie opłaty za postój (a także opłaty dodatkowej) nie było możliwe, jeśli miejsce parkowania zostało oznakowane jedynie znakiem pionowym lub jedynie znakiem poziomym.**

III. Stan prawny – prawo miejscowe

Uchwały Rady Miasta Szczecin z dnia 6 września 2016 r. nr XXII/532/16 oraz z dnia 18 października 2016 r. nr XXII/560/16 w sprawie skarg na działanie Prezydenta Miasta uznały za zasadne skargi obywateli. W uzasadnieniach obu w/w uchwał wyrażone zostało następujące stanowisko RM:

„Komisja Gospodarki Komunalnej, Rewitalizacji i Ochrony Środowiska Rady Miasta Szczecin przyjęła, że pobieranie opłat w strefie płatnego parkowania na całym wydzielonym obszarze strefy, a nie w wyznaczonych miejscach prowadzi do naruszenia przepisów art. 13 ust. 1 pkt 6 ustawy o drogach publicznych. Cała strefa płatnego parkowania nie może być bowiem uznana za miejsce wyznaczone w rozumieniu przepisu art. 13 b ust 1 ustawy o drogach publicznych. Oprócz tego, że granice SPP wyznaczają znaki drogowe pionowe D-44 (początek strefy) i znak G-45 (koniec strefy) zastosowane winno być także oznakowanie poziome w postaci wyrysowanych linii dla każdego miejsca postojowego w strefie”.

Przedmiotowe uchwały nie są wprawdzie normatywami, posiadają jednak charakter wykładni przepisów prawa miejscowego, która dokonana została przez samego prawodawcę, czyli wykładni autentycznej. Nie trzeba chyba dodatkowo przekonywać, że tego rodzaju wykładnia ma charakter wiążący dla organu władzy wykonawczej, jaką jest Prezydent Miasta podległy miejscowej Radzie.

IV. Stanowisko doktryny

Zaprezentowany w niniejszym piśmie pogląd w zakresie nieistnienia obowiązku uiszczania opłaty za parkowanie w miejscach niewyznaczonych przez zarządcę znajduje potwierdzenie w doktrynie.

Renata Strachowska – autorka komentarza do ustawy o drogach publicznych (dostępnego m. in. w systemie informacji prawnej Lex) – wyraziła pogląd, iż

„opłatę za parkowanie w strefie płatnej można pobierać tylko w wyznaczonym miejscu, w określonych godzinach lub całodobowo”.

Zważyć należy, iż pogląd ten wyartykułowany został na starym stanie prawnym, czyli przed wejściem w życie nowelizacji rozporządzenia zmieniającej rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach.

Z kolei Jonatan Hasiewicz w artykule opublikowanym w dzienniku „Rzeczpospolita” (2 kwietnia 2014 r.) prezentuje pogląd, że:

„Od 14 lutego 2014 r. nie ma konieczności ponoszenia opłaty za postój w miejskich strefach płatnego parkowania w miejscach, gdzie stanowiska postojowe nie są wyznaczone odpowiednimi znakami pionowymi i poziomymi w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.”

IV. Orzecznictwo administracyjne

Kolegium Samorządowe w Szczecinie wielokrotnie wypowiedziało się w swoich orzeczeniach – w sposób klarowny i jednoznaczny, iż:

„...utworzenie strefy płatnego parkowania wiąże się z obowiązkiem wyznaczenia w tej strefie miejsc dla postoju pojazdów, a opłaty pobiera się za postój w wyznaczonym w strefie płatnego parkowania miejscu, stosownie do treści art. 13b ustawy o drogach publicznych. Nie do zaakceptowania jest tym samym stanowisko organu I instancji (t.j. Prezydenta Miasta Szczecina), iż cała strefa płatnego parkowania może być uznana za „miejsce wyznaczone” w rozumieniu przepisu art. 13b ust. 1 ustawy o drogach publicznych”.

Dowód: postanowienie SKO w Szczecinie z dnia 7 listopada 2017 r., sygn. SKO/Ke/480/3209/2017 – w załączeniu

V. Orzecznictwo sądowno-administracyjne

Na gruncie obowiązujących przepisów orzecznictwo sądowno-administracyjne można uznać za jednolite. Przedmiotową linię orzeczniczą wyznaczyła uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 września 2017 r. (II GSK 3447/15), w której NSA stwierdził, iż:

„Nie można podzielić poglądu, że korzystający z dróg publicznych zobowiązani są do ponoszenia opłat za parkowanie pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania i że zawiadomienie o nieopłaconym postoj w strefie płatnego parkowania należy uznać za wystarczającą podstawę faktyczną do przyjęcia, że pojazd w określonym dniu i godzinach był zaparkowany w tym miejscu. Nie do zaakceptowania jest stanowisko, że cała strefa płatnego parkowania może być uznana za "miejsce wyznaczone" w rozumieniu przepisu art. 13b ust. 1 u.d.p.”

W przedmiotowej kwestii wydanych zostało szereg orzeczeń wojewódzkich sądów administracyjnych. W przedmiocie tym orzekał też m. in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie – a więc Sąd miejscowo właściwy. W wyroku WSA w Szczecinie z dnia 17 listopada 2017 r. (sygn. I SA/Sz 987/17) Sąd uchylił zaskarżone postanowienie Dyrektora Izby Skarbowej w Szczecinie oraz uznał za uzasadniony zarzut nieistnienia obowiązku w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym na podstawie tytułu wykonawczego nr [...] w części dotyczącej opłaty dodatkowej w kwocie [...]zł za postój pojazdu marki R. C. o nr rej. [...] w dniu 19 grudnia 2013 r. w strefie płatnego parkowania i w tym zakresie umorzył postępowanie egzekucyjne. Natomiast w uzasadnieniu powołanego orzeczenia WSA stwierdził m. in., że:

„...aby można było pobrać opłatę za postój spełnione muszą zostać następujące przesłanki jakim ma odpowiadać postój pojazdu:

- *na drodze publicznej,*
- *w strefie płatnego parkowania,*
- *w wyznaczonym miejscu.*

Przesłanki te muszą być spełnione łącznie, a rozumieć je należy w ten sposób, że na

drodze publicznej możliwe jest wyznaczenie strefy płatnego parkowania, a w tej strefie niezbędne jest wyznaczenie miejsca postoju.

Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę w pełni zgadza się z poglądem Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażonym w sprawie II GSK 3447/15 co tego, że obowiązek poniesienia opłaty tytułem zaparkowania pojazdu samochodowego w strefie płatnego parkowania pojawia się w momencie pozostawienia pojazdu w wyznaczonym do tego miejscu na terenie tej strefy, co wyklucza jednocześnie pobór tej opłaty za postój pojazdu w każdym innym miejscu strefy poza miejscem do tego przeznaczonym.

Nie ma zatem możliwości poboru opłaty za parkowanie pojazdu samochodowego poza miejscem do tego wyznaczonym znajdującym się w obszarze strefy”.

VI.Orzecznictwo cywilne

W obiegu prawnym zalega kilkadziesiąt wyroków sądów cywilnych, w tym Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie uznających powództwa stron w sprawie zwrotu od Gminy Miasto Szczecin na rzecz powodów kwot bezprawnie pobranych z tytułu opłaty parkingowej w nieprawidłowo oznakowanej strefie płatnego parkowania.

Dowód: wyrok Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 30 sierpnia 2018 r. (sygn. III C 434/17); wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 24 lipca 2019 r. (sygn. II Ca 1406/18).

W związku z powyższym wnoszę jak w sentencji.